

ΠΡΟΣ: Λίστα Αποδεκτών

Απόψεις Ν.Ε. Χίου/ΤΕΕ Π.Τ ΒΑ. Αιγαίου σχετικά με την

«Προκήρυξη δημοσίου διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού για την εκμίσθωση των δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης μεταλλευτικών ορυκτών του Ελληνικού Δημοσίου σε τμήμα εκτάσεως 9,02 km² του Δημόσιου Μεταλλευτικού Χώρου Νήσου Χίου,» του Υπ.Εν. (Α. Π.: ΥΠΕΝ/ΔΜΕΒΟ/6181/61/20.01.2025 – ΑΔΑ: Ρ1864653Π8-ΙΓΡ).

Η Νομαρχιακή Επιτροπή Χίου του Τεχνικού Επιμελητηρίου (τμ Βορειοανατολικού Αιγαίου), σε έκτακτη συνεδρίασή της, έπειτα από την έκδοση της Προκήρυξης του Διαγωνισμού του θέματος σχετικά με την έρευνα και την εκμετάλλευση κοιτασμάτων Αντιμονίου στην περιοχή της Δ.Ε. Αμανής της Βόρειας Χίου, θεωρεί σκόπιμο να τονιστούν τα εξής:

1. Η συγκεκριμένη επένδυση πρόκειται να επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις σε αρκετούς τομείς της τοπικής κοινωνίας, βραχυπρόθεσμα και μακροχρόνια. Αναμένονται επιπτώσεις στην οικονομία, στη δημόσια υγεία, στο περιβάλλον και στον πολιτισμικό και πολιτιστικό χαρακτήρα τόσο της περιοχής ενδιαφέροντος αλλά και του νησιού.
2. Ήδη, από τη δημοσιοποίηση (εν έτει 2024) του ενδιαφέροντος αξιοποίησης του κοιτάσματος, που βρίσκεται σε εξέλιξη από το 2022,δημιουργήθηκαν έντονες αντιπαραθέσεις στην τοπική κοινωνία που κορυφώθηκαν με την αλγεινή εικόνα των σχετικών συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.
3. Δεν καθίσταται κατανοητή η ανάγκη εκποίησης του δικαιώματος εκμετάλλευσης στον οικονομικό φορέα που θα αναλάβει την έρευνα. Το Ελληνικό Δημόσιο θα έπρεπε να αναλάβει τις ερευνητικές διαδικασίες και την αξιολόγηση αυτών είτε με κάποιας μορφής ανάθεση ή διαγωνιστικής διαδικασίας, είτε με ίδιους πόρους. Το κόστος των ερευνητικών εργασιών, εκτιμάται στην τάξη του 1.5 εκ €, είναι πολύ χαμηλό με όρους χρηματοδότησης από διαθέσιμους πόρους (λ.χ. εργαλείο Ταμείου Ανάκαμψης, Ευρωπαϊκοί Πόροι για την αξιοποίηση κρίσιμων κοιτασμάτων, κτλ.). Η οργάνωση, η επίβλεψη του προγράμματος ερευνών και η αξιολόγησή τους είναι εφικτές από τον αρμόδιο φορέα (ΕΑΓΜΕ) ο οποίος διαθέτει την τεχνογνωσία, την κατάρτιση και την απαιτούμενη εμπειρία. Για τους λόγους αυτούς άλλωστε ο ΕΑΓΜΕ θα συμμετέχει στην προτεινόμενη από το ΥΠΕΝ διαδικασία.

4. Σύμφωνα με την Προκήρυξη, το νομοθετικό πλαίσιο που εφαρμόζεται είναι (α) ο Μεταλλευτικός Κώδικας, Ν.Δ. 210/1973 (ΦΕΚ Α' 277) και (β) ο Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών, ΥΑ 2223/2011 (ΦΕΚ Β' 1227). Ο Δημόσιος Μεταλλευτικός Χώρος εξαιρέθηκε υπέρ του Δημοσίου, σύμφωνα με το Ν.Δ. 4433/1964, με την απόφαση **Αρ. Πρωτ. 3539/19-3-87 (ΦΕΚ 210/Β/1987)**. Στην παρ. 3 του Αρθρου 1 του Ν.Δ. 4433/1964 (όπως τροποποιήθηκε με το Αρ. 167 του Ν. 5037/2023(!)) αναφέρεται ρητά ότι «*Με την ανωτέρω απόφαση αναστέλλεται η ισχύς των διατάξεων του Μεταλλευτικού Κώδικα (ν.δ. 210/1973, Α' 277), που αφορούν την υποβολή αιτήσεων προς τον αρμόδιο Περιφερειάρχη, περί χορήγησης ΑΜΕ(ρευνών) εντός των ανωτέρω περιοχών. **Η αναστολή δεν δύναται να υπερβεί την τριετία από τη δημοσίευση της απόφασης, δυνάμενη να παραταθεί για ένα (1) ακόμα έτος, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, υπό την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4***». Με απλές αριθμητικές μεθόδους υπολογίζεται ότι η ισχύς της ΥΑ περί εξαίρεσης του Μεταλλευτικού Χώρου υπέρ του Δημοσίου **έληξε στις 19-3-1990**. Επομένως, δεν δύναται να εφαρμοστούν οι διατάξεις των Αρθρων 144 (Άσκηση Δικαιώματος) και 146 (Δικαίωμα Δημοσίου για την εκμετάλλευση Μεταλλείων που αποδόθηκαν σε αυτό με τα διατάξεις του ΝΔ 4433/1964), δυνάμει των οποίων το Ελληνικό Δημόσιο νομιμοποιείται να προκηρύξει Διαγωνισμό για την έρευνα και εκμετάλλευση.
5. Η μεθόδευση που διαπιστώνεται δημιουργεί εύλογες απορίες και προβληματισμούς σχετικά με τη φερεγγυότητα των διαδικασιών και του τρόπου λειτουργίας του Υπουργείου και σε καμία περίπτωση δεν διασφαλίζονται *a priori* τα δικαιώματα της τοπικής κοινωνίας. Σύμφωνα με το ως άνω νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το διαγωνισμό και τη μελλοντική σύμβαση, η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και η τελική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, δεν ακολουθούν τις διαδικασίες του ν. 4014/2011, αλλά τα πρότυπα και τις διαδικασίες που ορίζονται στα παραρτήματα της Υ.Α. 2223/2011, όπερ η αρμόδια αρχή που εγκρίνει τις μελέτες και αδειοδοτεί τους περιβαλλοντικούς όρους είναι και στις δύο περιπτώσεις το Υπ.Εν. και όχι το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο.
6. Όπως προβλέπεται από τη διακήρυξη η σχετική Μ.Π.Ε. θα εκπονηθεί από τον Ανάδοχο, γεγονός που σε συνδυασμό με το προηγούμενο σχόλιο καθιστά εύλογη την ανησυχία της τοπικής κοινωνίας σχετικά με την απομόνωση της από τις διαδικασίες.

Οι παρατηρήσεις – διαπιστώσεις που παρατέθηκαν αιτιολογούν τη δυσαρέσκεια της τοπικής κοινωνίας και τη επιφυλακτικότητα στην αποδοχή του εγχειρήματος. Σε κανένα στάδιο της διαδικασίας δεν προβλέπεται ρητά η συμμετοχή των τοπικών ΟΤΑ στη διαμόρφωση και έλεγχο των περιβαλλοντικών όρων της εξορυκτικής διαδικασίας. Περαιτέρω, με την εκχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης στον ανάδοχο του σταδίου των ερευνών, το Ελληνικό Δημόσιο δεσμεύεται έναντι του Πλειοδότη μέσω των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη μελλοντική σύμβαση με όσα αυτό συνεπάγεται για τις προβλέψεις της ΜΠΕ, ειδικά στα σημεία που

αφορούν δεσμεύσεις του Αναδόχου για τη διαχείριση του περιβάλλοντος, την αποκατάστασή του και το μέγεθος και μορφή των ανταποδοτικών στην τοπική κοινωνία και στο Δήμο Χίου.

Κατά την άποψη της Ν.Ε. Χίου του ΤΕΕ/τμ. ΒΑ Αιγαίου ένα τόσο σημαντικό (ή/και καθοριστικό) ζήτημα δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς ξεκάθαρους όρους και γνωστές συνέπειες. Θεωρούμε ότι η τοπική κοινωνία πρέπει να έχει καθοριστικό λόγο και ρόλο στο ισοζύγιο οφέλους / επιπτώσεων της δραστηριότητας. Σχετικά πρόσφατα, με τη έγκριση των ΣΧΟΟΑΠ Αμανής αποφασίστηκε (με συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας) η ήπια μορφής τουριστική ανάπτυξη της ΔΕ ώστε να διαφυλαχθούν τα φυσικά κάλλη και οι ιδιαιτερότητες της περιοχής. Κατά συνέπεια, μια τόσο σοβαρή επέμβαση όπως είναι εν γένει μια μεταλλευτική δραστηριότητα η οποία πέραν της περιοχής εξόρυξης απαιτεί και την κατασκευή υποστηρικτικών υποδομών στην περίμετρό της, θεωρούμε ότι χρήζει σοβαρής και εμπειριστατωμένης μελέτης για την εγκατάσταση και λειτουργία της.

Για όλους τους λόγους που αναπτύχθηκαν παραπάνω, απαιτείται:

- (Α) Η ακύρωση της Προκήρυξης καθότι το Ελληνικό Δημόσιο δεν έχει δικαίωμα επί της περιοχής, σύμφωνα με τη νομοθεσία, όπως αυτή τροποποιήθηκε από το ίδιο το Υπουργείο.
- (Β) Οδιαχωρισμός της έρευνας από την εκμετάλλευση.
- (Γ) Η διενέργεια ερευνητικών εργασιών και αξιολόγησης υπό την επίβλεψη του ΕΑΓΜΕ είτε με ίδια μέσα, είτε με διαγωνιστική διαδικασία.
- (Δ) Εάν και εφόσον προσδιοριστεί αξιοποιήσιμη ποσότητα η συνεργασία με επιστημονικούς φορείς (πανεπιστημιακά ιδρύματα) για την εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με υποχρεωτική διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και την κοινωνία.
- (Ε) Διενέργεια Διαγωνισμού για την εκμετάλλευση του κοιτάσματος με τους όρους και προϋποθέσεις που θα είναι κοινά αποδεκτοί με γνώμονα τη διασφάλιση έναντι κινδύνων για τη δημόσια υγεία και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Η Ν.Ε. Χίου/ΤΕΕ τμ Β. Αιγαίου δεσμεύεται ότι θα παρακολουθεί τις εξελίξεις και ότι είναι διαθέσιμη, στο πλαίσιο της θεσμοθετημένης ιδιότητας ως σύμβουλου της Πολιτείας, να συνδράμει σε συνεργασία με λοιπούς φορείς στη διερεύνηση εναλλακτικών προτάσεων προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Για τη ΝΕ Χίου/ΤΕΕ Β. Αιγαίου

-Ο-

Πρόεδρος

Δρ. Εμ. Γ. Μισυρλής

Λίστα Αποδεκτών

1. ΤΕΕ/τμ. Β. Αιγαίου
2. ΜΜΕ Β Αιγαίου
3. Μέλη ΤΕΕ Β. Αιγαίου

4. Βουλευτής Χίου Ν.Δ., κ. Νότης Μηταράκης
5. Βουλευτής Χίου ΠαΣοΚ, κ. Σταύρος Μιχαηλίδης
6. Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Χίου
7. Επικεφαλείς Δημοτικών Παρατάξεων
8. Περιφέρεια Β. Αιγαίου/ ΠΕ Χίου
9. Εμπορικό και Οικονομικό Επιμελητήριο Χίου
10. Δικηγορικός Σύλλογος Χίου
11. Κτηματική Υπηρεσία Ν. Χίου
12. Δ/ση Δασών Ν. Χίου